

przedzone zostały krótkim omówieniem historii, struktury i budowy kolekty, modlitwy nad darami i po komunii (s. 11—18). Książka nie jest numerycznym rozważaniem oracji mszalnych, ani się też nie opiera na przebiegu roku liturgicznego. Tak jak Matka Kościół „każdego tygodnia obchodzi pamiątkę Zmartwychwstania Pańskiego w dniu, który nazwał Pańskim” (KL 102), który jest „podstawą i rdzeniem całego roku liturgicznego” (KL 106), tak też Richter, prowadząc rozważania nad niedzielnymi oracjami, rozpoczyna od cyklu paschalnego. Cykl paschalny otwiera czterdziestodniowe przygotowanie, zwane w Polsce Wielkim Postem, szczyt osiąga w Triduum Paschalnym wraz z dopełnieniem, które zamyka Zesłanie Ducha Świętego. Drugim cyklem, który tworzy jakby drugi rozdział rozważań, jest cykl bożonarodzeniowy. Tu autor rozważa najpierw oracje niedziel adwentu i poprzez teksty eucharystyczne uroczystości Bożego Narodzenia, Św. Rodziny, Świętej Bożej Rodzicielki i Objawienia Pańskiego zmierza do święta Chrztu Pańskiego, które kończy okres Bożego Narodzenia. Wreszcie trzecim rozdziałem są oracje niedziel *per annum*, które uzupełnione są wybranymi uroczystościami Pańskimi w ciągu roku. Cennym uzupełnieniem, omawianej pozycji, są krótkie, ale treściwe wprowadzenia w poszczególne cykle czy okresy roku liturgicznego. Metoda pracy Richtera jest bardzo przejrzysta i odpowiada celowi, który stawia sobie autor, a który jest wypełnieniem nr 41 *Ogólnego wprowadzenia do Mszału Rzymskiego*. Materiał przedstawiony przez profesora liturgiki w Münster służy pomocą nie tylko kapłanom, ale całemu zgromadzeniu liturgicznemu w odkrywaniu bogactwa treści eucharystycznych mszału Pawła VI. Zawsze autor zaczyna od rozważenia modlitwy dnia, kolekty, a następnie modlitwy nad darami i po komunii. Umiejętnie wskazuje autor na istniejące powiązania między oracjami i czytania biblijnymi, a zwłaszcza z ewangelią dnia. Nie stroni do przytaczania faktów *lex credendi*, które jak echo brzmią w *lex orandi* niedzielnych oracji nowego mszału. Trzeba przyznać, że te krótkie, bo nie przekraczające dwóch stron refleksje, czynione nad oracjami mszalnymi, są dużą pomocą w przygotowywaniu homilii niedzielnej, która nie zawsze musi opierać się tylko na czytaniach biblijnych (por. OWMR 41). Jest ona też dobrym pokarmem dla duszpasterzy i wiernych, którzy chcą karmić się tekstami mszalnymi.

Na koniec wyrażam pragnienie, wielu kapłanów pracujących w duszpasterstwie i wiernych świeckich, posiadania takiego przewodnika po tekstach eucharystycznych Mszału Rzymskiego. Przytoczone na początku nazwiska — wybiórczo — polskich liturgistów zajmujących się tekstami mszalnymi pokazują, iż materiał na podobne opracowanie istnieje nawet w Polsce, ale jest rozproszony. Dopusćmy do głosu ordzież oracji mszalnych.

Koszalin

KS. ANDRZEJ KORPUSIK

G. COLOMBO, *Introduzione allo studio della liturgia*, Editrice Elle Di Ci, Torino 1988, ss. 112.

Włoskie wydawnictwo salezjańskie Elle Di Ci, w r. 1988, wydało pierwszą pozycję, z serii *I santi segni* (Znaki Święte), zatytułowaną: *Wprowadzenie do studium liturgii*. Jak mówi Autor, we wprowadzeniu do tej książki, jest ona „próbą zaoferowania fundamentalnego wprowadzenia do liturgii”. G. Colombo, wykładowca od lat ten przedmiot, stara się powiązać tu powagę naukową, z możliwie globalnym ujęciem liturgii, językiem zrozumiałym, a jednocześnie oddającym współczesny nurt odnowy liturgicznej w Kościele. Autor zwraca uwagę czytelnika na istotne elementy składające się na kult chrześcijański, zarówno od strony fundamentu biblijnohistorycznego, antropologicznego i teologicznego, jak i od strony samej celebracji liturgicznej.

Książka, na początku prezentuje bibliografię pomocniczą, która może być wykorzystana, do poszerzenia omawianych zagadnień. Sama zaś pozycja, dzieli się na cztery rozdziały i dodatek.

Pierwszy rozdział, wprowadza nas w metodę studiowania rzeczywistości liturgii, zarówno z punktu widzenia historycznego i teologicznego, jak i pastoralnego. Kończy ten

rozdział paragraf, przypominający dokumenty Kościoła, odnoszące się do studium liturgii.

Drugi rozdział, zapoznaje nas z naturą kultu chrześcijańskiego, w oparciu o teksty biblijne, które potwierdzają, że nie chodzi tu tylko o „Pamiętkę” ale o cały wymiar eklesjalny, duchowy, eschatologiczny i kulturalny.

W trzecim rozdziale, podzielonym aż na sześć paragrafów, Autor, opierając się na dokumentach Kościoła z różnych wieków, interpretuje ważniejsze momenty reformy liturgicznej w Kościele.

Czwarty rozdział, poświęcony jest „Wprowadzeniu do teologii celebracji”, po czym następuje „Dodatek”, na temat różnorodności i treści ksiąg liturgicznych Kościoła Rzymskiego.

Wydaje się, że książka ta jest zapowiedzią bardzo wartościowej serii „Świętych Znaków”. Obok obszernych opracowań wzorcowych, jak: A. G. Martimorta, M. Righetiego czy serii „Anamnesis” albo wprowadzeń do liturgii takich autorów, jak: I. H. Dalmaisa, A. Adama czy W. Schenka, książka ta z powodzeniem wypełni oczekiwane zadanie. Na pewno zainteresują się nią wykładowcy i studenci liturgiki, a także ci wszyscy, dla których liturgia staje się życiem, dostarczając im słusznych motywacji, do przezwyższenia własnego egoizmu i bezinteresownego oddania się na służbę braciom, dla osobistego uświęcenia i zbawienia całego świata.

Seria „Święte Znaki”, jak mówi podtytuł, ma służyć refleksji teologiczno-liturgicznej na temat sakramentów, dlatego kolejne pozycje, będą poświęcone: Wtajemniczeniu chrześcijańskiemu, Uczcie Pana we wspólnocie chrześcijańskiej, Znakom wierności Bogu (Pojednanie i sakrament chorych), Obrzędowi i posługom oraz Sakramentowi Małżeństwa.

Lomianki

KS. ADAM DURAK SDB

KSIAŻKI NADEŚLANE DO REDAKCJI

WYDAWNICTWO ARCHIDIECEZJI WARSZAWSKIEJ

1. Glemp Józef, kard., *A wotanie moje niech do Ciebie przyjdzie*. Wybór homilii i przemówień, 1981—1987, Warszawa 1988, s. 158.
2. Pulcyn Tadeusz, *Powracające pytania*. Warszawa 1988, s. 94.
3. T(wardowski) J., ks., *Zapisane w brulionie*. Rok „C”. Warszawa 1988, s. 60.

WYDAWNICTWO AKADEMII TEOLOGII KATOLICKIEJ

1. Dołęga Józef Marcei, *Kreacjonizm i ewolucjonizm*. Ewolucyjny model kreacjonizmu a problem hominizacji. Warszawa 1988, s. 126.
2. *Kościół katolicki na ziemiach Polski w czasie II wojny światowej*
t. XV, z. 1: *Pamiętniki i relacje*, pod red. ks. Fr. Stopniaka. Warszawa 1988, s. 212.
3. *Muzyka religijna w Polsce*. Materiały i studia.
t. X: *Aktualna sytuacja muzyki religijnej i liturgicznej w Polsce*; pod red. M. Bogusławskiej. Warszawa 1988, s. 126.
4. Osiecki Czesław SVD, *Pod Krzyżem Południa*. Opowiadania. Warszawa 1989, s. 139.
5. *Polskie teksty ascetyczne*
t. X: *Wybór pism o Honorata Koźmińskiego*
cz. IV: *Nauki o św. Franciszku z Asyżu*. Przygotował o. G. Bartoszewski OFMCap. Warszawa 1988, s. 240.
t. XI: *Wybór pism o Honorata Koźmińskiego*
cz. V.: *Pisma o zakonnym życiu ukrytym*. Przygotował o. G. Bartoszewski OFMCap. Warszawa 1988, s. 216.